

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
The administration in accordance with the principles of good governance
of school administrators affecting organizational health of schools
under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2

สุดาวลัย ศรีเพชร*
(Sudawan Sriphet)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับของสุขภาพองค์การของโรงเรียน 3) วิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขยายโอกาสของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหา 0.67 และ 1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เท่ากับ 0.93 และสุขภาพองค์การของโรงเรียน เท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ค่านิยมประชาธิปไตย ความรับผิดชอบทางการบริหาร การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และประชาวิสัย
2. ระดับสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมุ่งเน้นวิชาการ การอยู่ร่วมกันของครู การสนับสนุนทรัพยากร อำนาจอิทธิพลของผู้บริหาร ความเข้มแข็งขององค์การ และความเป็นผู้นำของผู้บริหาร

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ ดร. นภาพุฒิชัย บุญเชิดชู และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย

This Master of Education in Educational Administration Faculty of Education Nakhon Pathom Rajabhat University 73000

Corresponding author: Taewann.sp@gmail.com

3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เรียงลำดับอิทธิพลจากมากไปน้อยดังนี้ ความรับผิดชอบทางการบริหาร ค่านิยมประชาธิปไตย การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และประชาธิปไตยเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$\text{สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ } \hat{Y}_{\text{tot}} = 1.15 + 0.24(X_4) + 0.25(X_2) + 0.17(X_1) + 0.09(X_3)$$

คำสำคัญ : ธรรมาภิบาล สุขภาพองค์การ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research to: 1) study the level of school administration according to good governance of administrator; 2) study the level of organizational health, and 3) analysis school administration according to good governance affecting organizational health of opportunity expansion schools under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2. The research samples were 205 teachers of opportunity expansion schools under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with IOC content 0.67 and 1.00. The internal consistency reliability coefficients of the questionnaire: administration according to good governance was 0.93 and organizational health was 0.95. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The research found that 1. Overall and in specific aspects, the administration according to good governance of administrator was at a high level. They were, ranked from the highest to the lowest, democratic value, administrative responsibility, new public management, and participatory state. 2. Overall and in specific aspects, the organizational health was at a high level. They were, ranked from the highest to the lowest, academic emphasis, teacher affiliation, resource support, principal influence, institutional integrity, and collegial leadership. 3. The administration according to good governance of administrator in the aspects of administrative responsibility (x_4), democratic value (x_2), new public management(x_1), participatory state(x_3), together organizational health of school (Y_{tot}), at percentage of 64.70 with statistical significance at .05. The regression equation was

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.15 + 0.24 (X_4) + 0.25 (X_2) + 0.17 (X_1) + 0.09 (X_3)$$

Keywords: good governance, organizational health, opportunity expansion schools

Article history:

Received 21 February 2019

Revised 27 March 2019

Accepted 29 March 2019

SIMILARITY INDEX = 0.00 %

1. บทนำ

ในช่วงปัจจุบันสภาวะการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในภาคธุรกิจการบริการ และ การศึกษา เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เข้ามามีบทบาทขับเคลื่อนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันให้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น ดังนั้นองค์การทางการศึกษาของไทยในฐานะที่เป็นผู้สร้างบุคลากรคุณภาพสู่สังคม จึงจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการศึกษาที่สร้างบุคลากรให้ตอบสนองกับความต้องการขององค์การภายนอก ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ต้อง พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรมใน การดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3), 2545: 5) ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาของการพัฒนาประเทศ โดย มุ่ง ความสำคัญไปที่การสร้างคนคุณภาพขึ้น

สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมองค์การ จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ใช้แก้ปัญหาและข้อจำกัดของมนุษย์ การจัดการระบบองค์การให้ทำงานได้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลนั้น องค์การต้องมีการดำเนินการที่ดี ใส่ใจในกระบวนการบริหารเพื่อทำให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด มีความสามารถในการปรับตัวท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ดี องค์การที่มีประสิทธิผลดีขึ้นกับ สุขภาพองค์การ และองค์การสุขภาพดีขึ้นขึ้นกับบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานเป็นตัวชี้วัดในองค์การ ที่ต้อง อาศัยความร่วมมือของบุคลากร ในองค์การในการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์การให้อยู่อย่างยั่งยืน (ชุดินันท์ แดงก่า, 2556: 16) ถ้าโรงเรียนได้รับการดูแลให้มีสุขภาพองค์การที่ดี จะทำให้เกิดความร่วมมือกันทำงานให้ เกิดประสิทธิผลที่ดีบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การให้ประสบผลสำเร็จ และบรรลุ เป้าหมายขององค์การ ธรรมาภิบาลเป็นวัฒนธรรมองค์การในการทำงานที่ถูกต้องและเป็นธรรม เกิดความ โปร่งใสและเท่าเทียม โดยเน้นการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่มุ่ง การทำงานที่มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพกับองค์การทางการศึกษา ซึ่งกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนี้เอง ทำให้ครูเกิดความ ร่วมมือที่ดีในการทำงาน ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อขับเคลื่อน องค์การให้บรรลุตามเป้าหมายในระบบราชการ หรือองค์การเอกชนอื่น แม้กระทั่งโรงเรียนต่างมีต้องการ

พัฒนาองค์การให้มีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยมีการมุ่งเน้นไปที่การให้ความสำคัญของการพัฒนาครู บุคลากรและระบบการบริหาร สุขภาพองค์การ เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายดังนั้นในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลก็เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือ และไว้วางใจจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงขององค์การท่ามกลางกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง (อธิจิต อารพวงษ์, 2559: 21) อีกทั้งหลักธรรมาภิบาลยังก่อให้เกิดสุขภาพองค์การที่ดี องค์การที่เข้มแข็ง ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข นำไปสู่ประสิทธิผลที่ดีขององค์การ ดังเห็นได้จากจุดเน้น ที่เน้นการสร้างให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน การมีส่วนร่วม มุ่งพัฒนาแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหาร กระจายอำนาจแบ่งงานตามความสามารถ และส่งเสริมความรับผิดชอบ เพื่อให้การทำงานร่วมกันให้บรรลุภารกิจไปด้วยดี เกิดสุขภาพองค์การที่ดี จนในที่สุดก่อให้เกิดประสิทธิผลในโรงเรียน

ในปัจจุบันในส่วนของกระบวนการทำงานภายในโรงเรียน ยังไม่ตอบโจทย์เกี่ยวกับการพัฒนาองค์การ ครูมีภาระงานด้านเอกสารมาก มีเวลาในการจัดการเรียนการสอนน้อยลง การเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการข้อมูลใหม่ ๆ มีการโยกย้ายตำแหน่งหรือเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้การทำงานล่าช้าและขาดคุณภาพ อีกทั้งผู้บริหารขาดประสบการณ์ ทำให้องค์การขาดความน่าเชื่อถือ เกิดการเปลี่ยนแปลงสุขภาพองค์การและการร่วมกันของสมาชิกภายในองค์การ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบจำนวน 134 แห่ง มีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา โดยทำงานโดยยึดหลักบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยประกาศนโยบายการสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานเขตสุจริตว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลตั้งมั่นบนพื้นฐาน ความเที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ ใส่ใจการมีส่วนร่วม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2, 2561) ซึ่งพันธกิจในการจัดการศึกษาเหล่านี้ ซึ่งต้องมีกระบวนการบริหารที่ดีเพื่อพัฒนาโรงเรียน ครู และนักเรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการบริหารที่ดี การให้ความสำคัญกับสุขภาพองค์การจึงมีความสำคัญที่จะต้องสร้างให้เกิดในโรงเรียน เพื่อมุ่งพัฒนาแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหาร กระจายอำนาจแบ่งงานตามความสามารถ และส่งเสริมความรับผิดชอบ เพื่อให้การทำงานร่วมกันให้บรรลุภารกิจไปด้วยดี เกิดสุขภาพองค์การที่ดี จนในที่สุดก่อให้เกิดประสิทธิผลในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับของสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งจะแบ่งสาระของการทบทวนวรรณกรรมได้ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

เอกชัย กีสุขพันธ์ (2553: 28) ได้สรุปความหมายว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การนำวิธีการที่ดีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การหรือประเทศให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้และมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาของสังคม นำมาซึ่งความเจริญในด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากธรรมาภิบาลครอบคลุมถึงทุก ๆ ด้านของกระบวนการปฏิบัติทางสังคม ทั้งในด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินการทางธุรกิจ ระบบการศึกษา รวมทั้งภาคประชาชนและ ประชาสังคม คำจำกัดความและเนื้อหาสาระของธรรมาภิบาล จึงมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละองค์การและสถาบัน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555: 15) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึงศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น

ดารินทร์ สงมะเร็ง (2559: 36) ได้สรุปว่า การบริหารหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การดำเนินงานและแนวทางในการจัดระเบียบโรงเรียน เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างภูมิคุ้มกัน สามารถบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเน้นการบริหารจัดการที่ดีอย่างต่อเนื่องด้วยความโปร่งใส ความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม

วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559: 23) ได้กล่าวว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารจัดการที่ยึดหลักความรับผิดชอบ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หรือความเสมอภาค หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ในอนาคต

อธิจิต อภรพงษ์ (2559: 20) ได้สรุปว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนเข้าด้วยกันคือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม และมีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจสังคมและการเมือง อย่างสมดุลซึ่งส่งผลให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติ อีกทั้งมีการใช้อำนาจในการบริหารแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาประเทศชาติให้มั่นคง มีเสถียรภาพ

อังคณา พิมพ์ดี (2559: 15) ได้กล่าวว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล คือการบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้า

ด้วยกันคือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอย่างสมดุลซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพมีคุณภาพมีความโปร่งใสยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืนและมีเสถียรภาพ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ

ชุตินันท์ แต่งกำ (2556: 16) ได้สรุปว่าสุขภาพองค์การ หมายถึง สภาพหรือภาวะแห่งความสมบูรณ์ขององค์การที่สามารถดำเนินกิจการอยู่ได้อย่างมั่นคง มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามภารกิจ และความรับผิดชอบต่อของสถานศึกษา มีศักยภาพในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่มาคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกในองค์การปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิผล

ลาวัญญ์ เพิ่มสุขรุ่งเรือง (2559: 56) ได้กล่าวว่า สุขภาพองค์การ หมายถึง การที่องค์การสามารถดำเนินงานของกิจการให้มีความก้าวหน้าและมั่นคง มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อเกิดปัญหาในองค์การสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารภายในที่ราบรื่น ไม่ตึงเครียด ผู้บริหารเข้าใจเจตคติ ความรู้สึก ความคิดของสมาชิกในองค์การ มีความมั่นคงของสถาบัน มีศักยภาพในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและเปลี่ยนแปลงใด ๆ สามารถดำรงอยู่ได้ตลอดไป

วิสันต์ เกตุคง (2559: 14-15) ได้สรุปว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียน หมายถึง สภาพภาวะการปฏิบัติงานตามภารกิจ และความรับผิดชอบต่อโรงเรียนที่ตอบสนองหน้าที่ของระบบสังคม ซึ่งถูกระบุเป็นแบบแผนระบบของโรงเรียน โดยมีการบูรณาการ ปรับปรุงโรงเรียนให้คงอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสภาวะต่าง ๆ ในสังคมอย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบยั่งยืน

มยุรี แสนสุข (2560: 51) ได้สรุปไว้ว่าสุขภาพองค์การ หมายถึง การที่องค์การสามารถดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจในการทำงานโดยการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสุขภาพองค์การของโรงเรียนในการศึกษานี้ หมายถึง สภาพของสถานศึกษาที่มีความสมบูรณ์และความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามภารกิจและความรับผิดชอบต่อ มีศักยภาพในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และความเปลี่ยนแปลงใด ๆ สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีความมั่นคงในหน่วยงาน มีความสามารถที่จะพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน จึงกล่าวได้ว่า องค์การที่มีสุขภาพดีนั้น คือการที่องค์การสามารถดำเนินกิจการได้เป็นอย่างดี ในขณะที่สมาชิกในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิผลด้วยการดำเนินการได้ทั้งสองประเด็นนี้ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารนั่นเอง เพราะหน้าที่ความรับผิดชอบต่อของการบริหาร คือการรับผิดชอบต่อสุขภาพองค์การ

Hoy & Sabo (1997) อ้างถึงใน เพียงหทัย นิรมล (2557: 18) ได้สรุปว่า สุขภาพองค์การ หมายถึง การที่จะทำให้เกิดบรรยากาศในสถานศึกษา ความคิดในเรื่องสุขภาพองค์การ ที่เป็นไปได้มีใช้เรื่องใหม่ แต่เป็นเงื่อนไขที่ต้องการให้เกิดความเจริญงอกงาม และพัฒนาสิ่งกีดขวางพลวัตสุขภาพองค์การ

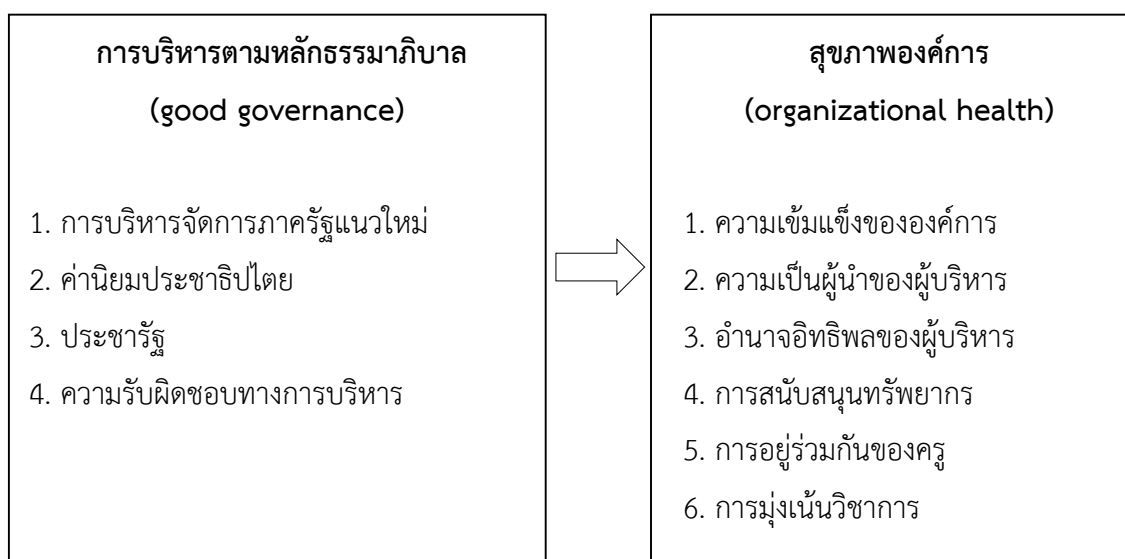

ดังนั้น การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารจัดการที่ดี เพื่อควบคุม การดำเนินกิจการภายในโรงเรียน ให้เป็นไปด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส จนทำให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ผู้บริหารสามารถบริหารควบคุมกิจการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้เป็นไปในครรลองธรรม และหมายรวมถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ ทุก ภาคส่วน บริหารงานด้วยหลักศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมในการอยู่ร่วมกัน ซึ่ง มนุษย์ทุกคนพึงปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรเกิดประสิทธิผล ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555: 19) ประกอบด้วย

- 1.การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management)
- 2.ค่านิยมประชาธิปไตย (democratic value)
- 3.ประชาธิปไตย (participatory state)
- 4.ความรับผิดชอบทางการบริหาร (administrative responsibility)

การบริหารจัดการขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบไปด้วยหลักการทำงานร่วมกัน แนว ทางการดำเนินงานที่เป็นข้อตกลงร่วมกัน มีความยุติธรรมเสมอภาค การมุ่งกระบวนการทำงานที่มี ประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อองค์กร เป็นผลสำเร็จของกระบวนการทำงาน ทำให้องค์กรความ เข้มแข็ง มีความมั่นคง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ มีการทำงานร่วมกันที่ดีเกิดสุขภาพองค์กรที่ดี ในงานวิจัย นี้ใช้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (good governance) ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 องค์ประกอบย่อย ซึ่งเป็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555: 19) และสุขภาพองค์กร (organizational health) มี 6 ประการ เป็นแนวคิดของ Hoy & Sabo (1997 อ้างถึงใน เพียงหทัย นิรมล 2557)

จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนขยายโอกาสของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วยครูจำนวน 432 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนขยายโอกาสของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551: 178-179) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตัวตามอำเภอ ได้ครูจำนวน 205 คน

ตารางที่ 1 การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ที่ตั้งสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอสองพี่น้อง	233	110
อำเภออู่ทอง	124	59
อำเภอดอนเจดีย์	75	43
รวม	432	205

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง มี 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามระดับของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรตาม องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ตอนที่ 3 สอบถามระดับสุขภาพองค์การของโรงเรียนจำแนกตามตัวแปรตาม องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ

3.3 การใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผล โดยใช้วิธีในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ การวิเคราะห์สภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage) การวิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและสุขภาพองค์การ โดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และสุขภาพองค์การ ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson และการวิเคราะห์ การบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

4. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 73.20) มีอายุน้อยกว่า 35 ปี (ร้อยละ 35.10) มีระดับการศึกษาขั้นสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.90) และมีประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 34.60)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยค่านิยมประชาธิปไตย อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ความรับผิดชอบทางการ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และประชารัฐ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

สุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมุ่งเน้นวิชาการ ลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การอยู่ร่วมกันของครู การสนับสนุนทรัพยากร อำนาจอิทธิพลของผู้บริหาร ความเข้มแข็งขององค์การ และความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	การบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ (X_1)	ค่านิยมประชาธิปไตย (X_2)	ประชารัฐ (X_3)	ความรับผิดชอบต่อ ทางการ บริหาร (X_4)	สุขภาพองค์การของโรงเรียน (Y_{tot})
การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (X_1)	1.00				
ค่านิยมประชาธิปไตย (X_2)	0.73*	1.00			
ประชารัฐ (X_3)	0.59*	0.52*	1.00		
ความรับผิดชอบต่อทางการบริหาร (X_4)	0.72*	0.65*	0.65*	1.00	
สุขภาพองค์การของโรงเรียน (Y_{tot})	0.71*	0.70*	0.60*	0.73*	1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไม่พบขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีค่าสูงกว่า 0.80 จนเกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) นอกจากนี้พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.52 - 0.73 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับสุขภาพองค์การของโรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.60 - 0.73

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (n = 205)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	22.94	5.73	91.70*	.00
Residual	200	12.51	0.06		
Total	204	35.44			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	1.15		0.17	6.87*	.00
ความรับผิดชอบทางการบริหาร (X ₄)	0.24	0.32	0.05	4.65*	.00
ค่านิยมประชาธิปไตย (X ₂)	0.25	0.29	0.05	4.53*	.00
การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (X ₁)	0.17	0.20	0.06	2.80*	.00
ประชาธิปไตย (X ₃)	0.09	0.12	0.04	2.16*	.03

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.804   R² = 0.647   SEE. = 0.250

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (X₁) ค่านิยมประชาธิปไตย (X₂) ประชาธิปไตย (X₃) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (X₄) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.647 ซึ่งแสดงว่า ความรับผิดชอบทางการบริหาร ค่านิยมประชาธิปไตย การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และประชาธิปไตย ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนได้ร้อยละ 64.70 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้ สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ

$$\text{คือ } \hat{Y}_{\text{tot}} = 1.15 + 0.24(X_4) + 0.25(X_2) + 0.17(X_1) + 0.09(X_3)$$

และสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$\text{คือ } \hat{Z}_{\text{tot}} = 0.32(Z_4) + 0.29(Z_2) + 0.20(Z_1) + 0.12(Z_3)$$

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่า ระดับของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านค่านิยมประชาธิปไตย ด้านความรับผิดชอบทางการบริหาร ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และด้านประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีส่วนช่วยให้องค์กรต่าง ๆ ที่นำหลักการบริหารนี้มาใช้มีการยอมรับ เชื่อถือ มีประสิทธิภาพ คุณภาพ โดยเฉพาะการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเป็นหลักการบริหารที่หน่วยงานของรัฐ นำมาบริหารงานโรงเรียนเพื่อทำให้มีความถูกต้อง สุจริต เป็นธรรม และอยู่ภายใต้การทำงานแบบประชาธิปไตย ส่งผลที่ดีถึงองค์กรและการอยู่ร่วมกันภายในองค์กรโดยเฉพาะการบริหารปัจจุบัน ที่เน้นการทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ โปร่งใสตรวจสอบได้ ทำให้การบริหารงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีวรรณ ปักกาเวสูง (2555: 162) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานวิชาการมีค่ามากที่สุด ดังนี้ผู้บริหารควร ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นการแสดงถึงศักยภาพของโรงเรียน ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ความร่วมมือกันของบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559: 122-138) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้สรุปว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอตาพระยา อยู่ในระดับมาก มีความต้องการพัฒนาในการปฏิบัติกับครูอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยก และเลือกปฏิบัติ ควรมอบอำนาจให้ครูอย่างเหมาะสม และควรใช้เทคนิคและเครื่องมือบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อลดภารกิจที่ล่าช้าไม่มีความจำเป็น เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วม และควรปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนำมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนก็จะเป็นการบริหารที่มีความถูกต้อง ครูในโรงเรียนทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลที่ดี เกิดความเสมอภาค และเน้นประสิทธิภาพประสิทธิผลทำให้โรงเรียนมีความสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดี

2. สุขภาพองค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สุขภาพองค์กร ของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ การอยู่ร่วมกันของครู การสนับสนุนทรัพยากร อำนาจอิทธิพลของผู้บริหาร ความเข้มแข็งขององค์กร และความเป็นผู้นำของผู้บริหาร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฐิตารีย์ ตรีเหรา (2556: 45) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สุขภาพองค์กรที่

ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สุขภาพองค์การสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มครูชั้นใต้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถบ่งชี้ได้ว่าสุขภาพองค์การของสถานศึกษามีความสมบูรณ์ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างพอเพียง รวมไปถึงด้านการให้ความร่วมมือของครู และการเน้นวิชาการซึ่งเป็นเกณฑ์ชี้วัดสุขภาพองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด ทำให้สถานศึกษาขับเคลื่อนและพัฒนาต่อไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของลาวัญญ์ เพิ่มสุขรุ่งเรือง (2559: 140-143) เรื่อง การบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 สุขภาพองค์การของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ด้านขวัญในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด การสนับสนุนทรัพยากร การมุ่งเน้นวิชาการ ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ และบุรณภาพของสถาบันตามลำดับ จึงเห็นได้ว่าสุขภาพองค์การมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร ทำให้เห็นถึงประสิทธิผลขององค์กรชัดเจนมากขึ้น จะเห็นถึงการมุ่งเน้นวิชาการ ความร่วมมือ และการจัดทรัพยากรอย่างทั่วถึงในสถานศึกษาก็เพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีของสถานศึกษา ทำให้ให้สถานศึกษามีสุขภาพองค์การที่ดี

3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความรับผิดชอบต่อการบริหาร ค่านิยมประชาธิปไตย การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และประชาธิปไตย ส่งผลต่อระดับสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมทำนายสุขภาพองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ได้ร้อยละ 64.70 ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เป็นระบบการบริหารที่ทำให้หน่วยงาน เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย บุคลากรที่ได้อยู่ร่วมกันจะเกิดความรู้สึกเท่าเทียมเสมอภาค เกิดความตั้งใจ เต็มใจในการทำงานเพื่อส่วนรวมตามภาระรับผิดชอบตามหน้าที่ของตน ซึ่งความรับผิดชอบนี้เองเป็นคุณธรรมสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ที่ทำให้องค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์ เกิดผลสำเร็จที่ดี เพราะทุกคนต่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลถึงความเข้มแข็งขององค์กร การอยู่ร่วมกันของครู ซึ่งคือสุขภาพขององค์กรที่ดีได้ เพื่อเป็นหลักการพื้นฐานเบื้องต้นในการปฏิบัติงานเป็นทีมเพื่อนำองค์การไปสู่ผลสำเร็จ สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของคณพงศ์ ดาเลิศ (2555: 77-79) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ทำให้เห็นว่าปัจจัยด้านการบริหารมีผลต่อสุขภาพองค์การที่ดีขึ้น ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า 1) มีความเชื่อมโยงระหว่างหลักการบริหารที่เน้นด้านโครงสร้างองค์การทำให้สุขภาพองค์การพัฒนาขึ้น 2) แรงจูงใจในการทำงานของผู้บริหาร ความเป็นธรรมทำให้การทำงานร่วมกันของคนในองค์กรดีขึ้น 3) ระบบสังคมที่ดีทำให้บรรยากาศการทำงานเป็นไปอย่างมีความสุข ทุกคนร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร และ 4) สภาพแวดล้อมภายนอกทั้งนโยบาย ระบบการจัดการศึกษา สภาพสังคมที่ดีจะมีการเชื่อมโยงไปกับการทำงาน และการแก้ไขปัญหาก็ดี ส่งผลถึงสุขภาพองค์การที่มั่นคง สอดคล้องกับงานวิจัยของเรวัต ะบุรงค์ (2558: 89-93) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การเชิงสร้างสรรค์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านโครงสร้างเชิงทางการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การซึ่ง

ผู้บริหารต้องมีการเลือกใช้หลักการบริหารที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ทั้งหลักการและหลักความเป็นธรรมเพื่อพัฒนาองค์การให้เกิดการอยู่ร่วมกันในองค์การได้อย่างมีความสุข และขับเคลื่อนองค์การให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในด้านประชาธิปไตยให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมพัฒนาสุขภาพองค์การด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ที่เป็นส่วนสำคัญในการนำองค์การไปสู่เป้าหมาย และมีการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการนำหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ค่านิยมประชาธิปไตย ประชาธิปไตย และความรับผิดชอบต่อทางการบริหารมาปรับใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้องค์การมีสุขภาพองค์การที่ดี เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านค่านิยมประชาธิปไตยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
2. ควรศึกษาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. ควรศึกษาหลักการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- คณพงศ์ ดาเลิศ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ชุตินันท์ แดงกำ. (2556). สุขภาพองค์การตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐิตารีย์ ตรีเหรา. (2557). สุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. 4 (3) : 39-48.

- ดารินทร์ สงมะเริง. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขต
อำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ.2553 (2553) ราชกิจจานุเบกษา (เล่มที่ 127) ตอนที่ 45 ก (22 กรกฎาคม)
- เพ็ญหทัย นิรมล. (2557). สุขภาพองค์การของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มยุรี แสนสุข. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
กับสุขภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี
เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เรวัตร์ งบประมาณ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลาวัณย์ เพิ่มสุขรุ่งเรือง. (2559). การบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิไลรัตน์ ฝ่ายดี. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง
ในอำเภอตาพระยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิสันต์ เกตุคง. (2559). สุขภาพองค์การของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคกลาง
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. (2561). พันธกิจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2561 จาก
<http://www.sp2.go.th/sp2/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สุวิมล ติरणานนท์. (2551). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อธิจิต อภรพงษ์. (2559). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- อังคณา พิมพ์ดี.(2559). การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- อารีวรรณ ปักกาเวสูง.(2555). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.3 (1) : 159-165
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2553). การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล(Good Governance) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.